

Syftet med seminariet

- Redovisa resultat från Energiforsks projekt EV10234 avseende undersökningar av beständigheten hos en ny typ av kommersiellt tillgängliga stolpar tillverkade av fanér av gran
- Ge en aktuell uppdatering av EUs hantering av den fortsatta användningen av kreosot som träskyddsmedel
- Informera om nya träskyddsprodukter baserade på koppar som potentiella alternativ till kreosot

Bakgrund

Osäkerhet om framtiden för kreosot, som i Sverige använts sedan 1899, har medfört att

- **Nätägare** börjat se sig om efter alternativa stolpmaterial för luftburna ledningar såsom stål, betong, kompositer av polymera material samt, när det gäller trä:
 - stolpar impregnerade med kopparbaserade träskyddsmedel som idag finns kommersiellt tillgängliga
 - stolpar tillverkade som ett rör av fanér av gran utan någon träskyddsbehandling
 - naturvuxna stolpar av gran/furu med hölje av plast
- **Träskyddsmedelstillverkare** börjat utveckla nya träskyddsprodukter i huvudsak baserade på koppar som aktivt ämne men upplöst i biobaserade oljor i stället för vatten

Bakgrund

Fanérstolpar har tillverkats kommersiellt i Sverige (inte känt att tillverkning finns i något annat land) sedan 2012 och totalt ca 1 000 har levererats ut från de två tillverkarna Forsnäs Form AB och Ecopole AB.

Osäkerhet om fanérstolparnas beständighetsegenskaper och förväntade brukstid fick Energiforsk att 2016 ge RISE (tidigare SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut) i uppdrag att inleda en studie omfattande:

- Inventering av fanérstolpar i ledningsnätet
- Etablerande av accelererade fältprovningar av fanérstolpar i Sverige (Borås) och USA (Saucier, Mississippi)
- Studier av fanérstolpar i bruk avseende ev biologiska angrepp, mekaniska defekter m m av betydelse för stolparnas funktion och brukstid

Vi som arbetat i projektet

Projektarbete:

Jöran Jermer, RISE tom 2017-09-30, därefter egen verksamhet, projektledare, inspektioner, huvudförfattare till slutrapport

Stig Bardage, RISE Stockholm, inspektioner, biologiska analyser

Magdalena Sterley, RISE Stockholm, inspektioner, mekaniska analyser

Pia Larsson Brelid, RISE Göteborg, fältförsök i Borås, inspektioner

Anders Clang, RISE Borås, lab-arbete

Janne Peltopärä, RISE Borås, utsättning av fältförsök

Annette Hjorthage, RISE Borås, kemisk analys

Mark Mankowski, USDA, Forest Products Lab, Starkville, MS, ansvarig fältförsöket i USA

Vi som arbetat i projektet

Energiforsk referensgrupp:

Mats-Erik Jansson, Jämtkraft

Arnold Solmar, Vattenfall

Kenneth Stefansson, Vattenfall

Expertgranskning av rapport:

Carl-Johan Johansson, f d chef SP Träteknik, SP Bygg och Mekanik, adj professor vid Linnéuniversitetet

Tomas Nilsson, professor emeritus vid Sveriges Lantbruksuniversitet

Innan vi börjar...

Ser fram emot en livlig frågestund och diskussion. Ämnet borde onekligen vara av stort intresse för nätägare som har stort ansvar för en pålitlig eldistribution och en säker arbetsmiljö för sina anställda och underentreprenörer.

Vill också framföra ett tack till alla, ingen nämnd ingen glömd, som på olika sätt bidragit till projektets genomförande.